

2010 International Society for Iranian Studies Conference

«سنگ؛ حضوری خاموش در باور ایرانیان کهن»
« Stone; Silent Presence in Old Iranian Beliefs »

آزاده فدایی تهرانی
کارشناس ارشد فرهنگ و زبان های باستانی
از دانشگاه تهران

23, Hollywood Ave., Toronto, Ontario, M2N7L8
Tel: (416) 223-5644
<http://azadehft.mysite.com>
a.fadaie@gmail.com

چکیده:

سنگ، نخستین همراه بشر در برابر سختی های پیرامون او به شمار آمد و حضورش مسببی گشت تا بشر قدم در راه تمدن بگذارد. سنگ در گستره تاریخ همواره از تقدس خاصی برخوردار بوده و باورهای گوناگونی را در ذهن بشر به خود اختصاص داده است. با وجود چنین جایگاهی نقش آن در آیین ها و باورهای ایرانیان کمتر مورد مطالعه قرار گرفته و به صورت مستقل بدان پرداخته نشده است. در صورتی که با بررسی و توجه به ریشه های این تقدس می توان به شناخت بیشتری از اعتقادات پیشین دست یافت که شاید امروزه به دست فراموشی سپرده شده اند. در این مقاله، سنگ هایی که بار اعتقادی به همراه دارند مورد بررسی قرار می گیرند و به تقدس آنها در اسطوره ها، باورها و متن های کهن پرداخته می شود. بدین منظور در این مقاله از چند جنبه به اهمیت سنگ در باورهای ایرانیان می پردازیم که عبارتند از:

۱ آفرینش آسمان سنگی	۲ لباس سنگی اورمزد و دیگر امشاسپندان
۳ سرچشمه گرفتن آب از سنگ	۴ شکستن سنگ
۵ شادی از سنگ	۶ ابر و صاعقه سنگی
۷ روان سنگ پیکر انسان	۸ سنگ در آغاز آفرینش
۹ بانگ سنگ	۱۰ سنگ پیروزی و ایزد بهرام
۱۱ گوهر ها یا سنگ های قیمتی	۱۲ امشاسپندان و سنگ ها
۱۳ ویژگی مهره ها و سنگ ها	۱۴ سنگ های ناآشنای ایران باستان
۱۵ ابزار سنگی در مراسم	۱۶ مراسم مربوط به سنگ
۱۷ احکام مربوط به سنگ	

Abstract:

Stone is known as man's first weapon against difficulties and perils of environment and helped man step into the road of civilization. Stone has had certain divinity for human beings and created a variety of beliefs throughout the history. In spite of such importance, its role in Iranian beliefs and rites has never been seriously studied. However, if studied, this sanctity and its roots in history can lead to a better knowledge of ancient beliefs which to some extent might be forgotten.

In the present article, stone with certain beliefs about them have been studied and their sacred role in myths, beliefs and ancient Iranian texts is pointed out. In order to do so, the importance of stone in Iranian beliefs was considered from the different following aspects:

- 1☞ The creation of stony sky
- 2☞ Ormaz and Amshaspandan's stony dress
- 3☞ Gush of water out of stone
- 4☞ Cracking the stone
- 5☞ Delight from stone
- 6☞ Stony clouds and lightening
- 7☞ Stony human soul
- 8☞ Stone at the beginning of world creation
- 9☞ Cry of stone
- 10☞ Victory stone and Bahram deity
- 11☞ Gems or precious stone
- 12☞ Amshaspandan and stones
- 13☞ Features of beads and stones in ancient texts
- 14☞ Unknown stones of ancient Iran
- 15☞ Stony tools in rites
- 16☞ Places & rituals of stone
- 17☞ Stone related religious precepts

